

DE AGENT AAN HET WOORD

‘Betuttelende regels en cijfers zijn belangrijker geworden dan boeven vangen.’

Uitkomsten van een
enquête onder
Groningse politieagenten

Januari 2009
Rosita van Gijlswijk
Ria Rademaker

Raadsfractie SP Groningen
Grote Markt 1, 9712 HN Groningen
T (050) 311 04 74
E sp@raad.groningen.nl
I www.sp.nl/groningen

Uitkomsten SP-onderzoek onder Groningse politieagenten

Inleiding

Een groot deel van de politieagenten in Groningen heeft onvoldoende mogelijkheden om het politiewerk goed te doen. Dat is één van de uitkomsten van een grootschalig SP-onderzoek onder politieagenten.

In Groningen reageerden 288 agenten die in Groningen werkzaam zijn bij de politie. Van deze groep zegt 68 procent dat zij het politiewerk niet goed kunnen doen. Dat heeft voornamelijk te maken met een hoge werkdruk, een toename van de bureaucratie en steeds minder politiemensen op straat. De uitkomsten van dit onderzoek tekenen de kloof tussen de papieren werkelijkheid van de korpsleiding en de echte werkelijkheid van de politieagenten.

Agent werkt graag bij de politie

56 procent van de agenten is positief tot zeer positief over het werken bij de politie. Dat is een mooi gegeven en iets om te koesteren. Maar 63 procent van de Groningse politieagenten heeft de afgelopen jaren minder plezier gekregen in het werk. Slechts 8 procent heeft meer plezier gekregen in het politiewerk.

'Ik wil me niet teveel bezig houden met alle cijfertjes die gehaald moeten worden, want dan vind ik het niet leuk meer.'

'De administratie zorgt voor minder werkplezier. Ook als je 100% werkt, blijft het politiewerk een parttime job.'

'Er is weinig tot geen ruimte voor een eigen inbreng.'

'Mijn verwachting was dat ik bij de politie mijn baan voor het leven had gevonden. Nu weet ik niet zeker of ik nooit meer zal switchen naar een andere baan. Ik had een te rooskleurig beeld van de organisatie.'

'Het werk als jeugdagent is een mooie baan....dus dat houdt me op de been en gemotiveerd. Maar door de administratieve rompslomp, slechte communicatie (vaak horen we e.e.a. via de media), het feit dat de korpsleiding in een ivoren toren zit en echt niet weet wat er speelt (ze laten zich nimmer zien), de vele reorganisaties, de toegenomen bureaucratie (overal formulieren voor....voor de meest kleine zaken toestemming, handtekeningen van chefs), de vele procedures/protocollen waar uit blijkt dat er weinig vertrouwen is in het boerenverstand en professionaliteit van de werkvloer, het overal voor gecertificeerd moeten zijn (ik ben algemeen opsporingsambtenaar maar slechtst bevoegd tot beperkte zaken), de onderwaardering, het als snotaap behandeld worden, en het nieuwe automatiseringssysteem (BVH...dramatisch) hebben velen minder plezier in het werk gekregen. Klinkt misschien allemaal gefrustreerd, maar neem van mij aan, dat ben ik niet....ik ga voor die jongeren. Maar soms lijkt het er op dat er een aantal mensen bezig met het verzinnen van allerlei bijzaken om je het werk lastig en soms zelfs onmogelijk te maken.'

De SP is blij dat de agenten nog graag bij de politie werken, maar het verminderde plezier is een ernstige waarschuwing. Het laat zien dat het werk onder druk staat en dat er moet worden geluisterd naar de agent zélf om te horen hoe het beter kan. Afnemend plezier in het werk kan leiden tot een gelaten houding tegenover het werk, plichtsverzuim en toenemend ziekteverzuim. Het zijn signalen die serieus genomen moeten worden, want een ontevreden gevoel werkt als een olievlek, het steekt anderen aan of hindert hen. Hoe dan ook heeft het effect op de politie-organisatie. Dat de agenten zelf signaleren dat burgers minder tevreden zijn over de dienstverlening is een teken aan de wand.

Agent druk met registreren in plaats van arresteren

32 procent van de Groningse politiemensen geeft aan dat de werkdruk is verhoogd door een toename van de bureaucratie. Daarnaast geeft nog eens 90 procent aan dat men in het werk veel te maken heeft met registratiedruk en bureaucratie. Deze bureaucratie komt met name voort uit informatiesystemen die onvoldoende zijn, de bonnenquota en administratieve rompslomp. Uit het onderzoek blijkt dat Groningse agenten 57 procent van hun tijd bezig zijn met registreren.

‘Bureaucratie. Voor iedere scheet die je wilt laten, moet je van de baas toestemming hebben of vragen, die moet dat weer aan zijn baas vragen en ga zo maar door.’

‘Het werk hangt steeds meer van regels en cijfers aan elkaar. Het gaat niet meer om kwaliteit van werk maar om kwantiteit vanwege de prestatiecontracten.’

‘Men gaat voor kwantiteit en niet voor kwaliteit waardoor de mens achter de burger vergeten wordt en het werk daardoor onpersoonlijker.’

‘Begrijpelijk is dat er in dit werk sturing noodzakelijk is. Echter wordt er naar mijn mening te veel gestuurd op cijfers. Liever 10 verdachten, dan 1 verdachte die meerdere zaken op zijn naam heeft. Liever schrijven, dan een algemeen praatje in de wijk.’

Er zijn veel klachten over onzinnige rapportages die gemaakt worden, maar waar nooit iets mee wordt gedaan of iets van teruggezien wordt. Ook de digitale voorzieningen blijken een grote bron van ergernis voor de politieagent, zoals het systeem Basisvoorziening Handhaving (BHV).

Landelijk stelt de SP al lange tijd de toegenomen bureaucratie bij de politie aan de orde. De eis dat alles wordt gerapporteerd en beschreven geeft blijk van een georganiseerd wantrouwen van de korpsleidingen en managers tegen het eigen personeel.

Te weinig op straat

Uit het onderzoek blijkt dat 82 procent van de Groningse politiemensen vindt dat zij onvoldoende tijd heeft om in de buurt aanwezig te zijn. Inzet voor andere diensten (zoals nooddiensten), bureaucratie, innovatieprojecten, allerlei overlegstructuren met ketenpartners en controledrift zijn hiervan de oorzaak. Dat wordt nog eens bevestigd door een onderzoek

van de Raad van Hoofdcommissarissen waarover De Telegraaf op 11 januari jl. publiceerde. Daaruit blijkt dat nog geen kwart van de politiekorpsen de wijkagent ook volledig wijkagent laat zijn. Volgens de norm van de politie moet een wijkagent 80 procent van zijn of haar tijd in de eigen wijk aan het werk zijn. Van de 25 politiekorpsen in Nederland, lukt dat er maar een kwart.

Daarnaast denkt 83 procent van de Groningse agenten dat kleinschalige politieposten de veiligheid in de buurt kunnen vergroten. Om de veiligheid in de buurten te verbeteren, vinden Groningse agenten dat als eerste moet gebeuren:

- dat agenten achter hun bureau weg kunnen en met voldoende collega's op straat zijn;
- dat de samenwerking met ketenpartners verbeterd moet worden;
- dat de afstand tussen de agenten en burgers in de wijk verkleind moet worden;
- dat de Groningse bikers meer ingezet moeten worden.

'Je bent er niet meer voor de burger, er is geen feeling meer met hetgeen er in een dorp/stad, buurt gebeurt. Het middel (repressief optreden) is een doel geworden. De politiek/overheid moet zich schamen dat men een organisatie als de politie en dus ook de burger zo te kort doet. Het is te triest voor woorden. Je kunt het niet meer uitleggen aan de burger. Triest, triest in en in triest.'

'Vanuit het bestuur worden steeds meer dingen opgelegd en vind er geen prioritering plaats. Alles is even belangrijk waardoor ook alles gedaan moet worden. Hierdoor is de werkdruk sterk toegenomen. Men gaat voor kwantiteit en niet voor kwaliteit waardoor de mens achter de burger vergeten wordt en het werk daardoor onpersoonlijker.'

Al jaren vragen mensen om meer blauw op straat, maar helaas komt daar heel weinig van terecht. Terwijl de oplossing voor de hand ligt: met minder formulieren en minder controle kunnen agenten vaker op straat zijn.

De SP vindt dat buurt- en wijkagenten in de hele stad aanwezig moeten zijn en gemakkelijk te benaderen moeten zijn. Hun werk moet niet in de knel gebracht worden door ze regelmatig in te zetten voor andere politietaken. Ook pleiten wij er al langere voor dat de politie spreekuren gaat houden in de wijken van de stad.

Geen waardering van het publiek en leidinggevenden

71 procent van de Groningse agenten geeft aan te weinig waardering van het publiek voor de politie te ervaren. Nog eens 30 procent mist de waardering voor het inhoudelijke werk van de leiding.

'Door het moeten omgaan met beledigingen en geweld tegen agenten en met moeten omgaan met mensen die het werk van de politiek niet waarderen en respectloos zijn, is mijn werk minder leuk.'

'Door het respectloze gedrag van burgers tegenover de politie, is mijn plezier in het werk vermindert.'

Er wordt te weinig tegen agressie gedaan

82 procent van de ondervraagden geeft aan dat er onvoldoende wordt gedaan aan agressie tegen politiemensen en andere hulpverleners. Volgens de Groningse agenten moeten de volgende maatregelen worden genomen om agressie tegen politiemensen en andere hulpverleners te verminderen:

- goede training en begeleiding van agenten en hulpverleners;
- voldoende personeel om op te treden en te vervolgen;
- meer respect voor agenten en hulpverleners;
- duidelijk signaal afgeven door strengere straffen;
- snelrecht toepassen;
- stoppen met verkondigen dat agressie het 'risico van het vak is';
- jongeren een korte stage bij de politie te laten lopen, zodat ze weten waar ze het over hebben.

Beloning agenten en korpschefs

87 procent van de Groninger agenten vindt de hoogte van het huidige salaris ruim onvoldoende tot onvoldoende. Surveillanten, agenten, hoofdagenten, brigadiers en wijkagenten verdienen tussen de 2.236 en 3.543 euro ¹, afhankelijk van leeftijd, ervaring etc.

'Als brigadier gaat het net, maar het houdt zeker niet over....'

'Eigenlijk hebben wij een schitterende baan en zijn het met name de secundaire arbeidsvoorwaarden en het lage loon die geen gevoel van waardering geven.'

Korpschefs krijgen een inkomen van maximaal 8.225 euro per maand². Onlangs bleek dat deze politiebesteders daarbovenop nog eens een 'pikettoelage' krijgen van maximaal 11.806 euro, een 'representatietoelage' van maximaal 10.476 euro, een 'bonus' van maximaal 15.085 euro en een 'arbeidsmarkttoelage' van maximaal 34.370 euro per jaar.

Op verzoek van de SP-Tweede Kamerfractie gaat verantwoordelijk minister Ter Horst een eigen onderzoek verrichten naar de extra beloningen binnen de politie-organisatie. De SP vindt het maatschappelijk ongewenst dat in de (semi-) publieke sector salarissen en bonussen worden toegekend die de zogeheten "Balkenendenorm" te boven gaan.

Gewone agenten hebben een tekort aan alles. Aan voldoende inkomen, aan goed materiaal, aan nieuwe collega's. Terwijl agenten elke dag moeten proberen de eindjes aan elkaar te knopen, worden aan de top allerlei bijzondere vergoedingen uitgedeeld. Graaien door korpschefs zet veel kwaad bloed bij gewone agenten. Agenten pikken dit niet. En terecht.

De Groninger korpschef Oscar Dros ontvangt een toelage voor 'Werving & Behoud' van 13.140 euro per jaar en omdat hij altijd bereikbaar moet zijn een 'pikettoelage' van 1.149,96

---

¹ Bruto per 1 januari 2009

² Bruto per 1 januari 2009

euro per jaar. Hij krijgt geen representatietoelage en declareert zijn onkosten (1.463 euro in 2008). Dat blijkt uit een brief van de korpsbeheerder dhr. Dr. J.P. Rehwinkel aan RTL Nieuws van 28 oktober 2009 ³.

Toelage werving en behoud

Op grond van artikel 19 van het Besluit bezoldiging politie (Bbp) kan een maandelijkse toelage worden toegekend om reden van werving en behoud. De toelage kan worden toegekend bij schaarste op de arbeidsmarkt, arbeidsmarktknelpunten of onmisbaarheid van individuele deskundigheid. Uit de brief van de korpsbeheerder J.P. Rehwinkel en het overzicht van RTL Nieuws over declaraties van korpschefs en hun plaatsvervanger blijkt dat de Groningse korpschef zo'n toelage krijgt van 13.140 euro per jaar.

Uit een tabel 'Toeslagen in de sector Politie (Korpsen)' van PolBIS en de korpsen blijkt dat de gemiddelde toelage 'werving en behoud' voor iemand in schaal 17 of hoger in 2008 7.706 euro is. Op het moment van het publiceren van dit onderzoek heeft het Groninger politiekorps nog geen antwoord kunnen geven op de vraag waarom korpschef Dros een toelage ontvangt van bijna het dubbele van het gemiddelde en of de plaatsvervangende korpschef ook zo'n toelage ontvangt.

Afschaffen bonnenquota

Een gemiddelde agent schrijft 300 boetes per jaar uit ⁴. Het korps in Groningen blijkt in 2008 vooral snelheidscontroles binnen de bebouwde uit te hebben gevoerd. Met 236.271 bekeuringen staat het korps op tweede plek. In 2009 deelde de politie in het hele land meer dan 8,6 miljoen boetes uit aan automobilisten ⁵. Het Groninger korps deelde 359.446 bekeuringen uit, waaronder 291.208 boetes vanwege snelheidsovertredingen, 21.879 parkeerboetes en 9.626 bekeuringen vanwege rijden door rood licht. In de rangorde van het kops dat de meeste bekeuringen aan automobilisten gaf, staat het Groningse korps op zes. Met betrekking tot snelheidsovertredingen is dat ook de zesde plaats, met betrekking tot parkeerboetes is dat de achtste plaats en qua bekeuringen voor rijden door rood licht is dat plaats negen.

Als de politie meer respect wil van de mensen, moeten agenten meer bekeuringen uitschrijven. Daar is minister Guusje ter Horst van Binnenlandse Zaken van overtuigd. Hoewel de Tweede Kamer heeft gevraagd om de prestatiecontracten voor de politie af te schaffen, geeft 49 procent van de Groningse politieagenten aan dat zij nog steeds worden afgerekend op de hoeveelheid bonnen die worden geschreven.

---

³

[http://www.rtl.nl/\(actueel/rtlnieuws/binnenland\)/components/actueel/rtlnieuws/2009/11_november/28/verrijkingsonderdelen/declaraties-groningen.xml](http://www.rtl.nl/(actueel/rtlnieuws/binnenland)/components/actueel/rtlnieuws/2009/11_november/28/verrijkingsonderdelen/declaraties-groningen.xml)

⁴

[http://www.rtl.nl/\(actueel/rtlnieuws/binnenland\)/components/actueel/rtlnieuws/2009/12_december/26/binnenland/agent_schrijft_gemiddeld_300_bonnen_uit.xml](http://www.rtl.nl/(actueel/rtlnieuws/binnenland)/components/actueel/rtlnieuws/2009/12_december/26/binnenland/agent_schrijft_gemiddeld_300_bonnen_uit.xml)

⁵

[http://www.rtl.nl/\(actueel/rtlnieuws/binnenland\)/components/actueel/rtlnieuws/2010/01_januari/15/binnenland/stroom-parkeerbonnen-hard-gegroeid.xml](http://www.rtl.nl/(actueel/rtlnieuws/binnenland)/components/actueel/rtlnieuws/2010/01_januari/15/binnenland/stroom-parkeerbonnen-hard-gegroeid.xml)

'Men verwacht de bonnen wel! Je wordt er wel op aangesproken tijdens functioneringsgesprekken omdat van een agent op straat wel iets wordt verwacht uiteraard.'

'Bonnen zijn een doel op zich geworden binnen de politie.'

'Veel veranderingen in het werk. Het is heel erg cijfer gericht. Met name aanleveren van verdachten aan het OM en het schrijven van bonnen. Het dunder worden van de bonnen helpt daar ook niet bij, de sanctiebedragen worden maar dunder. Je schaamt je bijna om bepaalde bekeuringen uit te schrijven.'

De SP vindt dat de prestatiecontracten voor de politie moeten worden afgeschaft. Door de prestatiecontracten worden agenten gereduceerd tot bonnenschrijvers. Daar winnen ze geen respect mee in de buurt. De politie is door de contracten gedwongen om abstracte doelen te halen, terwijl ze de veiligheid in de wijken en buurten zouden moeten handhaven. De politie heeft de afgelopen jaren veel boetes voor kleine overtredingen uitgedeeld, maar onvoldoende tijd kunnen besteden aan burgers die om hulp vroegen.

Nieuw computersysteem werkt niet

Agenten klagen massaal over het nieuwe computersysteem waarmee zij moeten werken. 95 procent van de Groningse agenten zegt dat de Basisvoorziening Handhaving (BVH, door agenten ook wel Bureaucratie voor Handhavers genoemd) niet goed werkt. Het systeem leidt tot veel bureaucratie en gegevens raken verloren. Ook twijfelen agenten aan de veiligheid van het systeem. Binnen de BVH worden bijvoorbeeld meldingen geregistreerd, aangiftes verwerkt en incidenten afgehandeld.

'Nieuwe systemen (BVH en BVCM) kosten veel tijd en dus veel ergernis.'

'Het nieuwe computersysteem (BVH) dat buitengewoon slecht is en dat door het hoge management als ideaal wordt afgespiegeld.'

'Zeer veel beperkingen als het gaat om ICT. Veel simpele applicaties mogen niet gebruikt worden op het politienetwerk en voor alles en nog wat op dat netwerk moet een autorisatie (formulier) worden aangevraagd. En dan hebben we het nog niet eens over BVH, BVCM en BVO, gedochten van systemen waarin (bij wijze van spreken) elke verkeerde komma al een foutmelding oplevert waardoor het systeem niet verder wil.'

'Computerprogramma's veranderen niet ten voordele. Programma's waar we geen beschikking over krijgen terwijl we er wel mee zou moeten werken.'

Agenten vinden het computersysteem te bureaucratisch en vertrouwen het systeem niet. BHV is te snel ingevoerd en agenten zijn hier te weinig bij betrokken. Wat de SP betreft is het verstandig om eerst de problemen in samenspraak met de politieagenten en de vakbonden op te lossen. Het is onacceptabel dat kostbare politietijd verloren gaat door overhaaste invoering van een slecht functionerend systeem.

Geen inzicht bij korpsleiding en politici

76 procent van de Groningse politieagenten vindt dat de korpsleiding niet weet wat er speelt op de werkvloer.

'Veel beleidszaken worden vanaf de leiding door gezet waarop de "normale diender" geen invloed op heeft. Er wordt vaak niet geluisterd naar de mening van de "normale diender" of er wordt wel geluisterd maar er wordt niets meegedaan.'

Politici scoren bij de Groningse agenten nog dramatischer: 89 procent van de agenten vindt namelijk dat politici geen idee hebben van wat er leeft op de werkvloer.

Men vindt dat politici burenruzie's, relatieproblemen, drugserelateerde criminaliteit, agressie door jeugd en jongeren, veelplegers, overlast, verwaarlozing van jongeren, verloedering en gebrek aan opvoeding, asociaal gedrag, huiselijk geweld en een onveilig gevoel van burgers als maatschappelijk probleem het meeste onderschat.

'Onpersoonlijke sfeer van management fabriek ipv mensenwerk slechte financiële vergoeding slechte erkenning van de media, politiek en burgers.'

'We worden niet serieus genomen door de politiek, het hoger management.'

SP maakt zich zorgen

De fractie van de SP maakt zich grote zorgen om de situatie bij de politie Groningen. Gezien bovenstaande resultaten is de situatie bij de politie Groningen nu al alarmerend. Als de voorgenomen bezuinigingen van Ter Horst doorgaan, krijgen we nog minder blauw op straat in Groningen. Dat gaat ten koste van de veiligheid van de mensen in de buurt.

De politie Groningen schrapt nu al 65 van de 130 geplande extra banen vanwege de opgelegde bezuinigingen door het Rijk en gaat daarnaast drastisch interen op het eigen vermogen⁶. Volgens het korps zijn deze maatregelen nodig om de komende jaren financieel het hoofd boven water te houden.

---

⁶ <http://www.rtvnoord.nl/nieuws/nieuws.asp?pid=88170>

De SP vindt het van groot belang om de kloof tussen de werkelijkheid van het korps en de agenten zelf te helpen te dichten. Dit onderzoek is een goede eerste stap. Het is nu aan de politiek om de constateerde problemen te bespreken en - nog veel belangrijker - oplossingen te vinden. Om deze reden wil de SP dit rapport graag bespreken met andere raadsfracties en de korpsbeheerder in de raadscommissie Financiën en Veiligheid op 3 februari.